

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ

У республіканському центрі дитячої та юнацької творчості відбувся фінал конкурсної програми Криму «Козацькому роду нема переводу». До Сімферополя приїхали команди — переможці зональних конкурсів. Учасники збіралися на змагання в історично-культурному парку «Козацький степ». Саме з цього приводу і зібралася велика козацька рада, на яку запросили представників духовенства, козаків та гостей.

Свято відкрив ансамбль акордеоністів і саксний курні козаків «Хортиця», які показали інсценівку про життя та побут запорожців. У ній взяли участь школярі Сергій Миско, Роман Лупан, Сергій Лигін, Тетяна Гуржій, Олена Сухоман, Ліна Грибшкова та інші. А з села Ромашинського приїхала група донських козаків, які привезли на свято свій «Ярмарок». У цих юнацьких змаганнях виступили команди майже з усіх районів Криму.

Фінальний поєдинок двох команд юних нащадків козаків пройшов у міському культурно-мистецькому центрі Ялти. Вони представляли спеціалізовану школу № 12 з поглибленим вивченням української мови. Як це не прикро, у цій престижній школі українська мова не вивчається, та все ж учасники змагання продемонстрували добре знання козацької історії, народних звичаїв. Майже дві години змагалися «Таврійські козаки» і «Червона калина», яка й перемогла своїх суперників з перевагою лише в один бал. Всі учасники планували гри-конкурси отримали подарунки.

Слід відзначити, що організації клопоту за діяльність українського свята старшокласників взяв на себе центр дитячо-юнацької творчості, який заручився підтримкою українського козацтва Ялти та міського осередку Союзу українців. Спонсорами виступили також фірми «Веста» і «Долга».

Наш кор.

На світлинах Миколи ЛІСОВОГО: Красноперкопський курні козаків середньої школи № 5; Руслан Кит, Ірина Гордієнко і Оксана Кибкало з театральної групи селища Нижньогірського.

Вісті з Советського району

КОНКУРС УЧИТЕЛЬСЬКИХ ТАЛАНТІВ

Сьогодні школу записують кваліфіковані педагоги, бо місячна плата була менша від суми, яку деякі батьки виділяють дітям на кишенькові витрати. Однак школа — не тільки страйки, скарги на труднощі, а й творчість, інтерес до нових ідей в освіті.

Нещодавно в районі відбувся конкурс «Класний керівник-95». Його виграла Валентина Акуленко — вчителька початкових класів Прудівської середньої школи. Вона розробила оригінальні методи навчання. Гарно танцює, співає, пише вірші і цим, звичайно, захоплює вихованців.

Конкурс в районі щоразу відкривають імена одарованих учителів, дають поштовх до вдосконалення педагогічної майстерності.

КОНЦЕРТ В МУЗЕЇ

Не перестають дивуватися кипучій активності кримських татар. Хоч і недавно переселени-

ся в Крим, та нас, українців, обігнали: один за одним відкривають храми в селах і містах, видають кілька газет та журналів рідною мовою, в кожному районі мають центри духовності і культури. Ось і в Советському три роки діє такий центр, а при ньому — чудовий колектив художньої самодіяльності.

Недавно самодіяльний акторів запросили на заходи в краєзнавчий музей Сімферополя, де вони виступили з концертною програмою. Своєю майстерністю показали ансамбль «Хоран» (художній керівник Февзі Абдулаєв, хореограф Зарема Абдулаєва), дует в складі Аліє Куртаметової та Єміне Тохтарової. В музеї лунали пісні кримськотатарської, української, російської мовами. Гості зустрілися з поетом Нузетом Умеровим.

Коли ж ми в Криму створимо отаки центри української духовності й культури? Хоч би один-однієсенький на два-три райони. Чи скоро, нарешті, проснемося від довгої сплячки?

Василь ЛАТАНСЬКИЙ.

ЦЕ ЦІКАВО

ЛЮДИНА І ВОДА

Наші предки дуже шанували воду. Вважалися великим гріхом кинути у річку чи озеро сміття, камінь, або ж, не дай Боже, людину! Не можна було бити по воді. Не випадково вода виступає неодмінним учасником багатьох свят. Не забуємо при цьому і кроплення святою водою. Водохрещення і свято Івана Купала... При цьому шептали, замовляли. При купанні, наприклад: «Ішла баба за із-за моря, не сла цілий віз здоров'я, тому і цьому — шматочок, а тобі — увесь візочок».

Вода, вважалася, має велику цілющу силу: вона миє, очищає, томи з лікувальною метою збирали росу, а воду брали у річці. І неодмінно — до сходу сонця, щоб до цього з неї ніхто не черпав. Відріже по волі опускати у річку і тримали проти течії. З колодязя брали раніше, стоячи спиною до заходу, обличчям на схід сонця. Додоми йшли спробою, не поспішаючи і — не озиралося!

Беручи воду, промовляли:

«Здрастуй, водо жива, земле родюча, колодязю батівський! Благослови води набрати для цілія людей наших, трударів і мучеників. Дай води од лихої біди!». Коли мивали дитину, промовляли: «Мати мов, водо моя! Мати — водичко, мати — водичко, умий доні (сину) личко».

В о р о ж и ж — з н а х а р к и приштупували біля хворого: «Водичко — водичко, омивай і цілий! Як ти чисті і святі, моя ясна дитино, в святій воді омочена. Водичко, о водо, з перовоку ти чисті!...».

Е на Україні чимало річок, що вказують на родинні стосунки, ступені спорідненості. Під Харковим — річка Бабка. На Одещині степова річка грубуватого зветься Дівка. На Чернігівщині є депікатіша назва — Дівця. В Десну там впадає одна Доч і дві Старухи. Е Кума, притока Горині на Волині.

ВІПУСК 108-Й

У попередньому випуску принагідно згадувалися «Записки мого життя». Спогади про минуле» декабриста Миколи Івановича Лорера (1795—1873). В них є ще одна згадка про шахи. Вона пов'язана з тим часом, коли декабристів перевели з нерчинських копальень на Петрівський завод.

«На одностепені перепочинках», — розповідає Микола Лорер, — буряти постійно були з нами і напружені стежили за грою в шахи. Одного разу хтось із наших гравців запропонував сісти за дошку бурятів, і той почав грати з Трубецьким, — на наш подив, просто-таки добре. Відомо, що ця гра потрапила в Європу з Китаю та Монголії і ведесть так само, як і в нас, з тією тільки різницею, що королева ходить, як наш кінь, і замість шахи тої в них слон. Бурятів, який весь час нападів на Трубецького, дуже не сподобалося, коли той зробив рокош, і на знак нездоволення він хитав головою, однак партію виграв. Наступного дня я шукав цього славного гравця, щоб знову з ним позмагатися, і за прикритою довідкою, що він лежить хворий, діставши за якусь незначну провинку він свого хана п'ятдесят батогів».

Пізніше автор цих спогадів за царською «милістю» дозволено було жити в Кургани, а звідси відправлено рядовим на Кавказ. Якраз тоді Микола Лорер часто приїздив з таманського берега до Керчі. Вислухавши офіцерський чин, він 1842 року виїхав у відставку, повернувшись в Україну, яку називав у записках своєю батьківщиною.

***

З творчості севастопольського майстра Анатолія Уварова. № 1. Білі: прості 6, 11, 31, 42, 43, 47, 48; чорні: прості 1, 14, 24, 26, 32, 34, 37, Виграв: 7, 43—38, 10, 42, 1, 46. Такий же фінал у наступній проблемі. № 2. Білі: прості 17, 25, 27, 32, 36, 40, 41, 43, 48, 49, 50; чорні: прості 6, 8, 14, 16, 18, 24, 26, 29, 30, 34, 39, 45, Виграв: 50-44, 44, 39, 3, 10, 31, 21, 11, 46. № 3. Білі: прості 19, 20, 24, 29, 40, 41, 44, 45, 49; чорні: прості 9, 10, 11, 12, 17, 21, 32, 35, 36, 38. Виграв: 39, 40, 43, 18, 12, 15, 2, 15.

Головний редактор
Володимир МИТКАЛИК.

Редакційна колегія: Григорій РУДИЦЬКИЙ (заступник головного редактора); Василь БОГУЩЬКИЙ (відповідальний секретар); редактори відділів — Данило КОНОНЕНКО, Тамара СОЛОВЕВ.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція застерігає собі право скорочувати статті і виправляти мову.

Газета зареєстрована Державним комітетом України по пресі. Реєстраційне свідоцтво КВ № 803. Індекс 30553.

Телефон редакції: головний редактор 29-86-59; відповідальний секретар 24-61-26; відділи 29-85-59. Факс 29-86-59.

ПРОГРАММА ТЕЛЕВИДЕННЯ

Понеділок, 15 мая

УТ-1
11.45 Електронна комп'ютерна газета «Все — всім».
17.00 УТН.
17.10 Худ.фільм «Золотий корабель». 1 серія.
18.00 Лично в столиці.
18.30 К Міжнародному дню сім'ї.
19.00 Забуті імена. Юрій Липа.
19.30 Концерт.
19.45 Приватизація: опыт, проблемы.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Дискуссионный лидер.
21.05 На грани.
21.35 Телерадиореклама.
21.40 Спокойной ночи, дети.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.45 Телерадиореклама.
22.50 Версия. Обзор прессы.
23.10 Ай Пи Киев.
23.15 Синема-100. «Фантастическая визия».

0.15 Программа «Ку». 1 часть.
0.45 УТН.

1 КАНАЛ

17.00 Шнаргалка.
17.30 «Элен и ребята».
17.30 Телетет.
18.00 Время.
18.15 Угадай мелодию.
18.40 В эти дни 50 лет назад.
18.55 Час пик.
19.15 «Алиса Кид». 13 серия — «Поездик в поднебесье» /заключительная/.
20.05 «Мелочи жизни». В.Познер.
20.45 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.45 Встреча с А.Солженицыным.
22.00 «Марс». Телесериал. 1 серия.
23.05 Версия.
23.20 Гол.
23.50 Ситуация.
0.50 Новости.

УТ-2, УТ-3, «РОССИЯ», КРЫМ-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Ритмика.
8.40 Звезды говорят.
8.45 Требуются...
8.50 Время деловых людей.
9.15 Телегазета.
9.20 Новости Эй-Би-Си.
9.45 Формула 730.
10.15 Крестьянский вопрос.
10.35 Совершенно секретно.
11.30 Жизнь и любовь.
11.45 Торговый дом.
12.00 Вести.
12.45 Видеотекст.
18.40 ТНК.
19.05 Крым спортивный.
19.35 Болгарские встречи.
20.00 В правительстве Крыма.
20.30 Банк «Украина» предлагает.
20.40 «Деловые люди».
21.00 «Прямой разговор».
21.35 Гороскопический информирует.
22.15 «Знак вопроса».
22.35 Как распорядиться ваучерами.
23.20 Выпускника заказывали?
0.30 «Крестьяне».
0.15 Телегра «5 плюс 1».
0.45 СИТ-3.

1.00 Про-видео.

«ЧЕРНОМОРСКАЯ»
18.00 М/ф «Победи Неправду».
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета ТВ-7.
19.00 «Эльдорадо» (46 часть).
19.30 Блок совместного вещания.
20.50 Муз.микс.
21.00 Мир в войне. 11 сер. «Красная звезда».
21.55 Телегазета ТВ-7.
22.00 «Мелочи жизни» (31 серия).
23.00 ММЦ «Интерньюз». «Ах, Александр Федорович!».

Вторник, 16 мая

УТ-1

8.30 Доброе утро, Украина.
9.15 «Государство и право». Семья.
9.35 Худ.фільм «Красное вино победы».
11.30 Доброго вам здоровья.
11.30 Колокола Чернобиля.
12.00 «Останки».
12.35 Сны напрокат.
13.00 УТН.
13.10 Арт-майдан.
15.40 Электронная компьютерная газета «Все — всім».

17.00 УТН.

17.10 «Золотой корабель». 2 серия.
18.00 Образовательный канал.
18.50 Художники на земле.
19.20 «Храм души человека».

19.45 Приватизация: опыт, проблемы.

20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Финансовое обозрение.
20.30 Тележурнал «Правда».

21.10 Блок-Нот.
21.35 Телерадиореклама.
21.40 Спокойной ночи, дети.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.

22.45 Телерадиореклама.
23.00 Худ.фільм «Жизнь без страха». 1 серия.

23.40 Ай Пи Киев.
23.45 «Маски-шоу».

0.20 Программа «Ку». 2 часть.

0.55 УТН.

1 КАНАЛ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 «Алиса Кид». 13 серия — «Поездик в поднебесье».
10.10 Телесериал «Мелочи жизни».
10.40 Русские на американском лду. А.Могилий.
11.05 «Природа мира».
12.00 Новости.
17.00 Очень короткие новости.
17.05 «Элен и ребята».
17.30 Джэк.
18.00 Время.
18.20 Угадай мелодию.
18.45 Дюко поле.
18.50 Час пик.
19.25 «Мелочи жизни».
19.55 Телетет.
20.40 Спокойной ночи, малыши.

21.00 Время.
21.40 Из первых рук.
21.55 «Марс». 2 серия.
23.00 Версия.
23.20 Телешоу «50х50».

0.20 За кулисами.
0.40 Новости.

УТ-2, УТ-3, «РОССИЯ», КРЫМ-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Ритмика.
8.40 Звезды говорят.
8.45 Требуются...
8.50 Время деловых людей.
9.15 Телегазета.
9.20 Новости Эй-Би-Си.
18.00 ТНК.
19.00 Футбол. Кубок Украины. Полуфинал. «Днепр» — «Таврия».
19.45 Провинциальный дневник.
20.00 Футбол. «Черноморец» — «Шахтер».
20.45 «Барва».
21.30 «Есть в древности черты».
22.00 «Из жизни провинциального администратора».
22.25 «Золотой грифон».

23.00 Сессия ВС Украины. По окончании: муз.новости; СИТ-3; худ.фільм «Дама из Берлина». 1 серия.

«ЧЕРНОМОРСКАЯ»

18.00 М/ф.
18.15 Как работает Земля-203.
18.45 Телегазета ТВ-7.
19.00 «Эльдорадо» (47 часть).
19.30 «На пороге ночи» (180 часть).
20.00 Эхо планеты.
20.30 Муз.микс.
20.45 Телегазета ТВ-7.
21.00 Х/ф «Не отступай и не сдавайся».
22.35 Сцена Европы.
23.05 Муз.микс.
23.15 Х/ф «Концерт Оборотня».

Среда, 17 мая

УТ-1

8.30 Доброе утро, Украина.
9.15 Финансовое обозрение.
9.30 Уроки немецкого.
9.45 Худ.фільм «Сердца трех».
11.30 «Саванна».
12.15 Диабетологическая школа.
12.45 Мультифильм.
13.00 УТН.
13.10 «Волшебный крестьянин».
15.40 Электронная компьютерная газета «Все — всім».

17.00 УТН.

17.10 Образовательный канал.
17.55 «Автопортрет с осенней дороги».
18.20 Док.фільм.
18.40 Мелодия-95.
19.00 Муз.фільм.
19.35 Болгарские встречи.
20.00 В правительстве Крыма.
20.30 Банк «Украина» предлагает.
20.40 «Деловые люди».
21.00 «Прямой разговор».
21.35 Гороскопический информирует.
22.15 «Знак вопроса».
22.35 Как распорядиться ваучерами.
23.20 Выпускника заказывали?
0.30 «Крестьяне».
0.15 Телегра «5 плюс 1».
0.45 СИТ-3.

1.00 Про-видео.

«ЧЕРНОМОРСКАЯ»
18.00 М/ф «Победи Неправду».
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета ТВ-7.
19.00 «Эльдорадо» (46 часть).
19.30 Блок совместного вещания.
20.50 Муз.микс.
21.00 Мир в войне. 11 сер. «Красная звезда».

21.55 Телегазета ТВ-7.
22.00 «Мелочи жизни» (31 серия).
23.00 ММЦ «Интерньюз». «Ах, Александр Федорович!».

1 КАНАЛ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 «Мелочи жизни».
9.50 Мультифильм.
10.05 В мире животных.
10.40 Русские на американском лду. В.Зеленулин.
11.05 «Природа мира».
12.00 Новости.
17.00 Шнаргалка.
17.05 «Элен и ребята».
17.30 Тони-тоник.
18.00 Время.
18.20 Угадай мелодию.
18.45 В эти дни 50 лет назад.
18.55 Час пик.
19.20 «Мелочи жизни».
19.50 Минипора.
20.00 Дороги Людмилы Касаткиной.

20.40 Спокойной ночи, малыши.

21.00 Вести.
21.45 «Марс». Фильм 2. 1 серия.
22.45 Версия.
23.05 Кабаре «Все звезды».

23.45 Без паузы.

0.10 Новости.

УТ-2, «РОССИЯ», КРЫМ-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Ритмика.
8.40 Звезды говорят.
8.45 Требуются...
8.50 Время деловых людей.
9.15 Телегазета.
9.20 Новости Эй-Би-Си.
9.45 Фитнес-аэробика.
10.15 Крестьянский вопрос.
10.35 Музыкальный экспромт.
10.45 «Санта-Барбара».
11.35 Ключевой момент.
11.45 Торговый дом.
12.00 Вести.
17.40 Видеотекст.
18.00 ТНК.
18.15 «Алфасунг».
18.50 «Холмс и доктор».
19.05 Парламентский час.
20.35 «Санта-Барбара».
21.30 «Игра стоит свеч».

22.15 «Лотос».

22.40 Сессия ВС Украины.
23.50 Футбол. Кубок УЕФА. Финал. «Ювентус» — «Парма».

«ЧЕРНОМОРСКАЯ»

18.00 М/ф «Новое платье короля».
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета ТВ-7.
19.00 «Эльдорадо» (48 часть).
19.30 «На пороге ночи» (191 часть).
20.00 Рынок недвижимости Крыма.
20.15 Под угрозой 23 с половиной.
20.45 Телегазета ТВ-7.
21.00 Стробиоскоп.

21.30 Х/ф «На священной земле».

«Украденная колбасная».

23.00 ММЦ «Ростов Великий».

Четверг, 18 мая

УТ-1

8.30 Доброе утро, Украина.
9.15 Авторский концерт поэта-песенника В.Крищенко. 1 часть.
10.25 «Всесмех». Творчество Ю.Тимошенко и Е.Березина. 1 часть.
11.20 «Вашоу — обезьяна, разговаривающая руками».
12.15 «Религия в лицах».
12.45 Мультифильм.
13.00 УТН.
13.10 Худ.фільм «Летучая мышь». 1 серия.
15.40 Электронная компьютерная газета «Все — всім».

17.00 УТН.

17.10 Образовательный канал.
17.55 Мои современники.
18.25 Док.фільм.
18.45 Конкурс юных пианистов.
19.45 Приватизация: опыт, проблемы.
20.00 УТН.
20.10 Ай Пи Киев.
20.15 Финансовое обозрение.
20.30 От «Перекрестка» — к успеху.

21.35 Телерадиореклама.
21.40 Спокойной ночи, малыши.
21.55 Ай Пи Киев.
22.00 УТН.
22.45 Телерадиореклама.
22.50 Ай Пи Киев.
22.55 «Гарт».

23.55 Худ.фільм «Девушка 62-х лет». 1 серия.
0.45 УТН.

1 КАНАЛ

6.00 Телеутро.
9.00 Новости.
9.20 «Мелочи жизни».
9.50 Клуб путешественников.
10.35 Русские на американском лду. С.Марков и В.Буцаев.
11.00 «Природа мира».
12.00 Новости.
17.00 Очень короткие новости.
17.05 «Элен и ребята».
17.30 ... До 16 и старше.
18.00 Время.
18.20 Телетет.
18.50 «Мелочи жизни».
19.25 В поисках утраченного.
20.40 Спокойной ночи, малыши.
21.00 Время.
21.40 Москва — Кремль.
22.05 Худ.фільм «Мы никогда не умрем».

23.35 Версия.

23.55 В мире джаза.
0.20 Новости.

УТ-2, «РОССИЯ», КРЫМ-ТВ

8.00 Вести.
8.25 Ритмика.
8.40 Звезды говорят.
8.45 Требуются...
8.50 Время деловых людей.
9.15 Телегазета.
9.20 «Русское кино». Худ.фільм «Три плюс два».
10.45 «Санта-Барбара».
11.35 Чрезвычайный канал.
12.00 Торговый дом.
12.00 Вести.
18.45 Видеотекст.
19.00 ТНК.
19.25 Программа греческой редакции.
19.55 Крым-криминал-канал.
20.35 «Санта-Барбара».

21.30 «Серебрянка-Соколы». Раздолбленный район.
22.15 «Встреча, опаленная войной».

22.40 Вести мир театра.
23.00 Сессия ВС Украины.

«ЧЕРНОМОРСКАЯ»

18.00 М/ф.
18.30 Муз.микс.
18.45 Телегазета ТВ-7.
19.00 «Эльдорадо» (49 часть).
19.30 «Соломее» (32 серия).
20.15 Репортаж.
20.25 «Намедни».

21.10 ММЦ «Интерньюз» «Вспомни имя свое».

21.30 «На пороге ночи» (192 часть).
22.00 Телегазета